

GRILLIPÖYTÄ JALOPUUSTA

Jalopuusta rakennetut pihakalusteet näyttävät upeilta ja kestävät hyvin säätä. Trooppinen jalopuu on uutena kallista, mutta **käytettyä puutavaraa voi löytää pikkurahalla.** Tämä grillipöytä tehtiin vanhoista azobetolpista.

Afrikan sademetsissä kasvaa mahtavia puita, joista tehdyt pihakalusteet kestävät säätä paremmin kuin moni muu materiaali. Sademetsät hupenevat kovaa vauhtia, joten jalopuuta kannattaa hankkia ensisijaisesti kierrätettynä. On pelkästään hyvä asia, jos kerran kaadetut puut käytetään hyödyksi mahdollisimman monta kertaa.

Nämä azobesta eli siipibongossi-puusta tehdyt tolpat löytyivät vanhalta omenatarhalta. Tolpat olivat leväkasvuston peitossa, mutta puun ydin oli hyvässä kunnossa. Tolpat saivat uuden elämän, kun niistä tehtiin ainutlaatuisen grillipöytä.

Tarkkuus on ratkaisevan tärkeää

Grillipöydän rakenne on yksinkertainen, mutta sen rakentaminen vaatii erittäin tarkkaa otetta. Kaikkien osien on sovittava täydellisesti yhteen.

Rakentamiseen tarvitaan hyvät ja kestävät työkalut, sillä azobe on melkein yhtä kovaa kuin betoni. Sirkkelin, poran ja yläjyrsimen terät tylsyvät nopeasti. Työssä tarvitaan myös hyviä hermoja, sillä pöydän runkoon pitää asentaa paljon pieniä rimoja. □

Tee Itse

VAIKEUSASTE

Tarkkuus on tärkeää. Kovan puun kanssa työskentely on hankalaa.

HELPPO

VAIKEA

VIE AIKAA

Kovan puun sahaaminen ja tarkka työ kestävät oman aikansa. Tämä pöytä tehtiin noin 10 päivässä.

HINTA

Kaikki materiaalit maksoivat noin 30 euroa. Työkaluja kului noin 200 euron edestä.

MATERIAALIT

- 4 jalkaa (A) á 60 cm, 4,3x4,3 cm
- 4 vaakapuuta (B) á 137,4 cm, 4,3x4,3 cm
- 57 rimaa (C) á 45 cm, 1,8x1,8 cm
- MDF-levyá sapluunaan
- Kuumuutta kestävä kivilaatta
- Puuliimaa
- Pellavaöljyä
- Tappeja

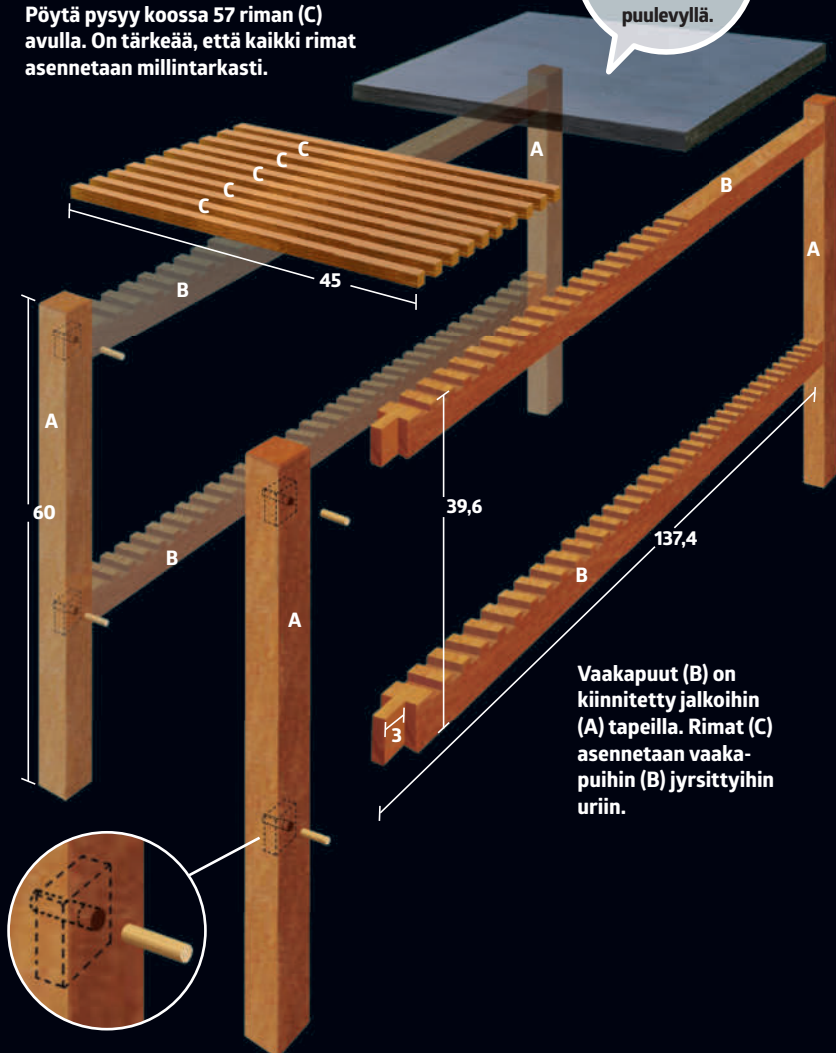

ERIKOISTYÖKALUT

- Pöytäsiirkeli
- Yläjyrsin
- Sikli
- Tulppaterä
- Nauhahiomakone
- Tarvittaessa porakoneteline

Pöytä pysyy koossa 57 riman (C) avulla. On tärkeää, että kaikki rimat asennetaan millintarkasti.

Tähän pöytään kiinnitettiin kivilaatta. Voit korvata laatan puulevyllä.

Vaakapuut (B) on kiinnitetty jalkoihin (A) tapeilla. Rimat (C) asennetaan vaakapuuihin (B) jysittyihin uriin.

Pidä silmäsi auki

Käytetylle jalopuulle ei ole yhtä markkinapaikkaa. Pidä silmäsi auki ja kysele tavaraa nettikirpputoreilta.

Suomessa ei ole kierrätys-jalopuuhun erikoistunutta puutavaraliikettä tai verkkokauppaa. Vanhaa jalopuuta kuten azobea tulee myyntiin pieniä eriä silloin tällöin. Ulkomailla on enemmän tarjontaa.

Käytetyn puutavaran kunto kannattaa testata puukolla tai ruuvimeisselillä ennen kauppojen tekemistä. Jos terä tai meisseli painuu kevyesti syvälle puuhun, puu on niin lahoa, ettei sitä kannata ostaa.

Kierrätettyä jalopuuta tulee myyntiin silloin tällöin.

Sahaa tolpat sopiviksi

Grillipöytä rakennetaan kahden tukevan kehikon varaan, jotka liitetään toisiinsa nelikulmaisilla rimoilla.

Pöydän rakentamiseen ei käytetä lainkaan nauloja tai ruuveja, vaan pöytä pysyy koossa rimojen ja liiman avulla. Se on mahdollista vain, jos osat sahataan äärimmäisen tarkasti.

Azobe on niin kovaa, että sitä voi sahata tarkasti vain pöytäsiirkkellä.

Tolpat ovat olleet sateensuojassa. Nyt ne sahataan oikean kokoisiksi. Poista paksut likakerrokset aluksi siklillä.

Sahaa tolpat joka puolelta. Asenna pöytäsiirkkeliin karkea, 24-hampainen terä. Älä sahaa tolppia lopulliseen mittaansa vielä tässä vaiheessa.

3 Sahaa jalat (A) ja vaakapuut (B). Käytä 60-hampaista terää, joka tekee siistiä jälkeä. Jalat ja vaakapuut ovat kooltaan 4,3x4,3 senttiä. Rimat ovat 1,8x1,8-senttisiä.

Pöytäsiirkkeliä ei enää tarvita. Jalat (A) on lyhennetty 60-senttiseksi. Vaakapuut (B) ja rimat (C) lyhennetään myöhemmin.

Peitä reiät tapeilla. Tässä jutussa käytetyissä azobetolpissa oli reikiä. Ne peitettiin tapeilla, jotta puuta ei mennyt hukkaan. Tapit liimattiin reikiin ja katkaistiin puun pinnan tasolle, kun liima oli kuivunut.

Jalopuu kuluttaa työkaluja

Varaudu siihen, että azobe pilaa siirkelin-, poran- ja jyrsinterät. Puu on äärimmäisen kovaa.

Azobe on käytetty perinteisesti ratapölkkyinä ja laitureiden rakenteissa. Azobe on niin kovaa, että sahanterät saattavat lyödä kipinää. Terät voivat kulua työssä niin pahasti, että ne on pakko heittää menemään käytön jälkeen.

Kätevä sapluuna varmistaa, että urista tulee yhtä syvät

Rimat (C) upotetaan vaakapuihin (B). Rakenna kätevä sapluuna, jotta urista tulee suorat ja yhtä syvät.

Sapluuna tehdään MDF-levyn palasta, johon jyrsitään riman (C) mentävä ura. Levyn alapuolelle kiinnitetään kaksi laudanpätkää siten, että niiden välinen etäisyys vastaa kahden vaakapuun (B) leveyttä. Lautoihin jyrsitään ura, johon työnnetään riman (C) levyinen puukapula. Rima painuu aina edelliseen uraan ja varmistaa, että kaikista urista tulee yhtä leveät ja samansuuntaiset.

Jyrsi rimoille sopivat urat

Nyt on aika tehdä vaakapuihin (B) urat rimoja (C) varten. Varaa työhön kunnolla aikaa, sillä tarkkuus on erittäin tärkeää.

Urien sahaamiseen voi käyttää katkaisu- ja jiirisirkkeliä. Tässä urat tehdään kuitenkin yläjyrsimellä, jotta urista tulee suorat ja oikean kokoiset.

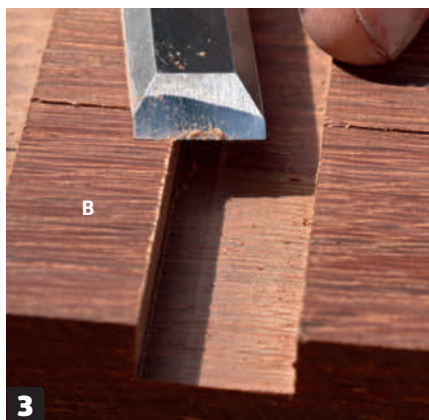
Jyrsimisessä käytetään apuna MDF-levystä tehtyä sapluunaa. Se varmistaa, että urien välinen etäisyys pysyy samana ja niistä tulee yhtä syvät.

1 **Teippaa vaakapuut (B) yhteen.** Yhdistä toisiinsa sekä ylähyllyn vaakapuut että alemman hyllyn vaakapuut.

2 **Jyrsi ensimmäiset urat.** Jätä vaakapuiden (B) päihin kolme senttiä tilaa päätytappeja varten. Paina sapluunan poikkirima aina edelliseen uraan ja jyrsi kolot kaikille 57 rimalle. Jyrsi urista 8 milliiä syvät.

3 **Siisti urat.** Uran pohja on tasainen, mutta reunat jäävät helposti rosoisiksi. Poista irtotikut terävällä taltalla.

4 **Lyhennä vaakapuut (B).** Tee vaakapuista 137,4 senttiä pitkät, jotta niiden päähän jää tarpeeksi tilaa kolmisenttisille tapeille. Pidä vaakapuut aloillaan riman (C) avulla ja sahaa vaakapuut yhtä pitkeiksi.

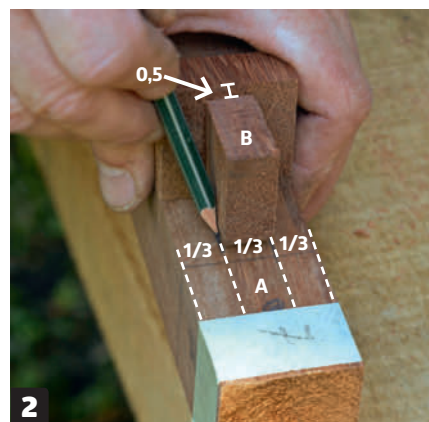
Tee siistit tappiliitokset

Pöytä kootaan ilman ruuveja, jotta siitä tulee mahdollisimman tyylikäs. Runkopuut yhdistetään toisiinsa tappiliitoksilla ja liimalla. Tappiliitosten läpi porataan reiät, joihin työnnetään pienet rakennetta vahvistavat poikkitaipit.

Tappiliitosten tekeminen on erittäin tarkkaa työtä. Taltan pitää olla hyvässä terässä, jotta se uppoaa kovaan puuhun. Ellet halua tehdä tappiliitoksia, voit koota rungon myös ruuveilla ja kulmaraudoilla.

1 Sahaa tapit vaakapuihin (B). Sahaa puun molemmille puolille monta vierekkäistä uraa ja poista puukaistaleet taltalla. Tapin leveys vastaa kolmannesta vaakapuun paksuudesta.

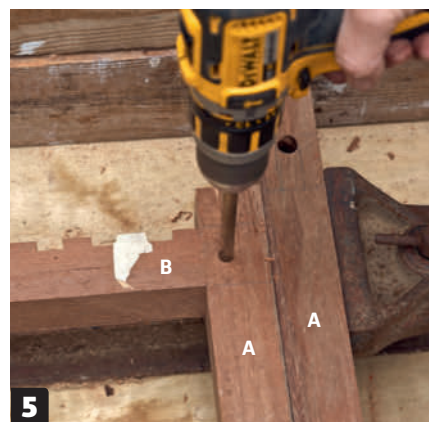
2 Mittaa ja merkitse tapin koko jalkaan (A). Sahaa tapin ylä- ja alapuolelle noin 5 millin huullokset. Merkitse tappien paikat kerralla kaikkiin jalkoihin (A).

3 Poraa tappien kolot jalkoihin (A). Tapit ovat 3 senttiä leveitä, mutta koloista tehdään 3,3-senttiset, jotta tapit mahtuvat varmasti paikoilleen. Porakonetelineen avulla koloista tulee varmasti suorat.

4 Siisti kolot reunoja myöten. Pidä taltan leveää puolta reunaa vasten. Vaihda tarvittaessa pienempään talttaan.

5 Poraa poikkitaipien reiät. Reiän pitää osua tarkasti oikeaan kohtaan. Voit liittää porakoneteelineeseen tai käyttää pylväs-porakonetta.

6 Hio vaakapuut (B) nauhahiomakoneella. Aloita jyväkoon 60 hiomapaperilla ja jatka hiomista koon 120 ja 180 papereilla. Pyöristä terävät nurkat lopuksi höylällä.

7 Tee poikkitaipit. Poraa tapit tulppaterällä samasta puusta kuin muu pöytä.

8 Vahvista liitokset poikkitaapeilla. Purista kehikon osat yhteen, levitä tappeihin liimaa ja lyö ne reikiin.

Liimaa ja öljyä rimat

Grillipöydän rakentaminen on edennyt viimeiseen ja mielenkiintoisimpaan vaiheeseen. Nyt kehikoiden väliin asennetaan rimat, jotka pitävät pöydän pystyssä.

Kun rimat on katkaistu sopiviksi ja liimattu kiinni kehikoihin, grillipöytä on melkein valmis.

Lopuksi pöytä käsitellään pellavaöljyllä, johon on lisätty homehtumista estäviä fungisideja.

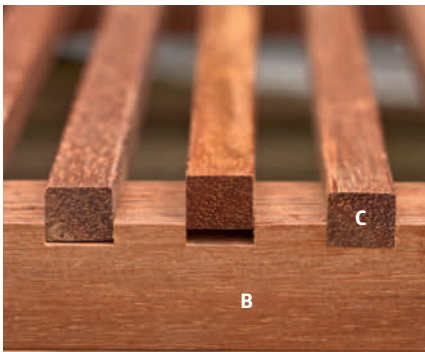
1 Lyhennä rimat (C) sopivan pituisiksi.

Rimoja tarvitaan yhteensä 57 kappaletta.

Hio rimat (C) nauhahioma-koneella kaksi kerrallaan.

2 Kokoa pöytä puristimien avulla. Liimaa pari rimaa (C) ylä- ja alahyllyn molempiin päihin. Rimat pitävät pöydän koossa ja suorassa kulmassa.

3

Liimaa rimat (C) kiinni vaakapuihin.

Älä paina rimoja väkisin paikoilleen, jotta ne eivät halkea. Hio rimoja niin moneen kertaan, että ne mahtuvat uriinsa.

4

Käsittele pöytä pellavaöljyllä. Hio liima-jäämät pois ennen öljyämistä. Puun värin muuttuminen näkyy selvästi.

Grillipöytä on nyt valmis. Pellavaöljy suojaa pöytää säältä, ja kova jalopuu kestää hyvin vuodenaikojen vaihtelun.